

سۇئال

مېنىڭ تىڭرىقاشلىرىمغا ياردەم بېرىشىڭلارنى سورايمەن، مەن بەش كۈن ئىلگىرى ئىستىخار نامىزى ئوقۇدۇم، مەن ئاللاھنى ۋە ئىسلامنى سۆيگەنلىكىم ئۈچۈن ئاللاھ تائالادىن مۇسۇلمان بولمىغان بىر كىشىنى مۇسۇلمان قىلىشقا ئۇرۇنۇش ۋە ئۇنىڭغا توغرا يولنى كۆرسىتىش ئىمكانىيىتى بېرىشنى سورايدىم، مەن بۇ پىكىرگە بەك ھەۋەس قىلىمەن، چۈنكى مەن چىن دىلىمدىن ئاللاھنى بەك ياخشى كۆرگەنلىكىم ئۈچۈن ھاياتىمدا بىر قېتىم بولسىمۇ روياپقا چىقىشىنى ئۈمىد قىلىدىغان ئارزۇيۇمدۇر. ئاللاھ تائالادىن ئىستىخار نامىزىدا مېنىڭ بۇ ئارزۇيۇمنىڭ روياپقا چىقىشىنى ۋە مېنى ئۇنىڭغا ھىدايەت قىلىشنى سورايدىم.

لېكىن شۇ كۈنى ئەتتىگەندە چۈشۈمدە، مەن تاغامنىڭ ئوغلى بىلەن تەتلىنى ئۆتكۈزۈمىز دەپ بىر مېھمانخانىدا تۇرىمىشىمىز، (ئاللاھنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتىسىز ھېچ ئىش بولمايدۇ) بىز قوللىمىزدا يېشىل رەڭلىك شاراپ تۇتۇپ ئۇنى تېتىشقا تەلۈرۈپ تۇرىمىشىمىز، ھەقىقەتەن ئۇنى ئىچتۇق، (ئاللاھنىڭ كۈچ-قۇۋۋىتىسىز ھېچ ئىش بولمايدۇ). ئاز ۋاقىتتىن كېيىن چوڭ ئاكامنىڭ مېھمانخانىغا كىرگەنلىكىنى كۆرۈپ تاغامنىڭ ئوغلى بىلەن ئىككەيلەن بەك قورقتۇق، ئۇنىڭدىن كېيىن چوڭ ئاچامنى قارا ئىشتان بىلەن كۆردۈم، ئۇنىڭدىن كەينىدىن قۇڭۇر رەڭلىك ئىت كېتىپ بارىدۇ.

بۇ قالايىمىغان چۈشنى كۆرگەندە بەك قورقۇپ كەتتىم، ئۆزۈمنى چوڭ خاتالىق سادىر قىلىدىمىكەن دەپ ئەنسىرىدىم، ئويغانغان ۋاقىتىمدا سول تەرىپىمنى بېسىپ ئوڭدامغا يېتىپتىمەن، كۆرگىنىمنىڭ پەقەت بىر چۈش بولغانلىقىدىن راھەت ھېس قىلىپتىمەن، سائەت بەش يېرىم بولغان ئىكەن، بامدات نامىزىغا ئالدىراپ تۇردۇم، بامدات نامىزىنى ئادا قىلىپ بولغاندىن كېيىن ئۆزۈمنى بەك بەختلىك ھېس قىلىدىم، ئىچىمدىن بىر گۈزەل تۇيغۇنى ھېس قىلىدىم. بۇ تۇيغۇ ئاللاھ تائالانىڭ مېنىڭ بىلەن بىرگە ئىكەنلىكى ۋە مېنىڭ كۆڭلۈمدىكىنى بىلىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى، بۇنىڭدىن ئىلگىرى بۇنداق بىر سېزىمنى ھېس قىلمىغان ۋە ئۇنىڭ مەنىسىنى بىلمىگەن ئېدىم، مەن چۈشۈمگە قۇلاق سالايۇمۇ ياكى كۆڭلۈمگىمۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلى جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلىرىغا ۋە قىيامەتكىچە ئۇلارغا ئەگەشكەن كىشىلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

شۇنى بىلىشىڭىز كېرەككى ئۇخلىغۇچىنىڭ ئۇخلىغاندا كۆرىدىغان نەرسىسى ئىككى قىسىم بولىدۇ:

1-ساپ چۈش.

2- ئارىلاشما چۈش.

ئارىلاشما چۈشنىڭ ئۆزى يەنە ئىككى قىسىمغا بۆلىنىدۇ:

1- شەيتاننىڭ قورقۇتۇشى.

2- كۆڭۈلنىڭ ۋەسۋەسىسى.

ئىنسان ئۇخلىغاندا كۆرىدىغان چۈشنى ئۈچ قىسىم دېسەكمۇ بولىدۇ:

1- ئاللاھدىن بولغان چۈش.

2- شەيتاننىڭ قورقۇتۇشى.

3- كۆڭۈلنىڭ ۋەسۋەسىسى.

بۇنداق ئۈچ قىسىمغا ئايرىشنىڭ دەلىلى: ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «قىيامەت يېقىنلاشقاندا، مۇسۇلماننىڭ چۈشى يالغان بولمايدۇ، سىلەرنىڭ راستچىللىرىڭلارنى چۈشمۇ راست بولىدۇ، مۇسۇلماننىڭ چۈشى پەيغەمبەرلىك ۋەھىيىسىنىڭ قىرىق ئالتىدىن بىرىدۇر. چۈش ئۈچ تۈرلۈك بولىدۇ: ئاللاھ تەرىپىدىن بىشارەت بولغان ياخشى چۈش، شەيتان تەرىپىدىن بولغان بىئارام قىلىدىغان چۈش ۋە ئىنساننىڭ كۆڭلىدە پەيدا بولغان ۋەسۋەسىدىن كۆرگەن چۈش، سىلەرنىڭ بىرىڭلار چۈشىدە ياقىتۇرمايدىغان نەرسىنى كۆرسە، ئورنىدىن تۇرۇپ ئىككى رەكەت ناماز ئوقۇسۇن ۋە ئۇنى ھېچ كىشىگە سۆزلىمىسۇن...» [مۇسلىم رىۋايىتى 2263-ھەدىس].

ئەۋۋاب ئىبنى مالىك رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «چۈش ئۈچ تۈرلۈك بولىدۇ: ئادەم بالىسىنى بىئارام قىلىش ئۈچۈن شەيتاندىن بولغان ئارىلاشما چۈش، ئىنسان چۈشىدە ئويغاق ۋاقتىدا غەم قىلغان ئىشنى كۆرۈش، پەيغەمبەرلىك ۋەھىيىسىنىڭ قىرىق ئالتىدىن بىرى بولغان ساپ چۈشتىن ئىبارەت». سەھى سۈنەن ئىبنى ماجە (3155).

ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «چۈش ئۈچ تۈرلۈك بولىدۇ: ئاللاھ تەرىپىدىن بىشارەت بولغان ياخشى چۈش، شەيتان تەرىپىدىن بولغان بىئارام قىلىدىغان چۈش ۋە ئىنساننىڭ كۆڭلىدە پەيدا بولغان ۋەسۋەسىدىن كۆرگەن چۈش، سىلەرنىڭ بىرىڭلار چۈشىدە ياقىتۇرىدىغان بىر نەرسىنى كۆرسە، خالىسا سۆزلەپ بەرسۇن، ئەگەر ياقىتۇرمايدىغان نەرسىنى كۆرسە ئۇنى ھېچ كىشىگە سۆزلەپ بەرمىسۇن، ئورنىدىن تۇرۇپ ئىككى رەكەت ناماز ئادا قىلسۇن». [سەھىھ سۈنەن ئىبنى ماجە 3154-ھەدىس].

تۆۋەندە بايان قىلىنىدىغان، چۈش كۆرگەن كىشىنىڭ چۈشىدە كۆرگەن نەرسىلىرىگە قارىتا تۇتىدىغان يۆلىنىشىدىكى ئەدەپكە يېتەكلەيدىغان سەھىھ ھەدىسلەرنى لازىم تۇتۇڭ:

1-ئەبى قەتادە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «ياخشى چۈش ئاللاھدىن، ئارىلاشما چۈش شەيتاندىن، سىلەرنىڭ بىرىڭلار ئارىلاشما چۈش كۆرۈپ قورقۇپ قالسا، ئاللاھ تائالادىن بۇ چۈشنىڭ شەرىدىن پاناھلىق تىلەپ سول تەرىپىگە تۈپلۈۋەتسۇن، شۇنىڭ بىلەن بۇ چۈش ئۇ كىشىگە زىيان يەتكۈزەلمەيدۇ».

[بۇخارى رىۋايىتى 3292-ھەدىس].

2-ئەبى سەلەمە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مۇنداق دەيدۇ: مەن شۇنداق بىر چۈش كۆردۈمكى مەن ئۇنىڭدىن ئادا-جۇدا لېكىن مەن ئۇنى ياقىتۇرمايمەن، ھەتتا ئەبا قەتادىگە ئۇچراپ ئۇ چۈشنى ئۇنىڭغا سۆزلەپ بەرسەم، ئۇ كىشى ماڭا: مەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ: «ياخشى چۈش ئاللاھدىن، ئارىلاشما چۈش شەيتاندىن، سىلەرنىڭ بىرىڭلار ئارىلاشما چۈش كۆرۈپ قورقۇپ قالسا، سول تەرىپىگە تۈكۈرۈۋەتسۇن، ئاللاھ تائالادىن بۇ چۈشنىڭ شەرىدىن پاناھلىق تىلىسۇن، شۇنىڭ بىلەن بۇ چۈش ئۇ كىشىگە زىيان يەتكۈزمەيدۇ» دېگەنلىكىنى ئاڭلىغان دېدى. [مۇسىلىم رىۋايىتى 2261-ھەدىس].

3- ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «سىلەرنىڭ بىرىڭلار ياقىتۇرمايدىغان بىر چۈشنى كۆرسە، ياتقان ئورنىدىن ئۈرۈلۈپ، سول تەرىپىگە ئۈچنى تۈپلۈۋېتىپ ئاللاھ تائالادىن ئۇ چۈشنىڭ ياخشىلىقىنى سورىسۇن، يامانلىقىدىن پاناھلىق تىلىسۇن». [سەھىھ سۈنەن ئىبنى ماجە].

4- جابىر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «سىلەرنىڭ بىرىڭلار ياقىتۇرمايدىغان بىر چۈشنى كۆرسە، سول تەرىپىگە ئۈچنى تۈپلۈۋېتىپ ئاللاھ تائالادىن شەيتاننىڭ شەرىدىن پاناھلىق تىلەپ ياتقان ئورنىدىن ئۈرۈلۈپ ياتسۇن». [مۇسىلىم رىۋايىتى 2262-ھەدىس].

5-ھەقىقەتەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام بىزگە ساپ چۈش بىلەن ئارىلاشما چۈشنىڭ پەرقىنى بايان قىلىپ بەردى، ئەبۇ سەئىد ئەلخۇدەرى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ مەن پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ مۇنداق دېگەنلىكىنى ئاڭلىغان دەيدۇ: «سىلەرنىڭ بىرىڭلار ياقىتۇرىدىغان بىر چۈشنى كۆرسە ئۇ چۈش ئاللاھدىندۇر، بۇنىڭغا ئاساسەن ئاللاھ تائالاغا ھەمدە ئېيتسۇن، بۇ چۈشنى سۆزلەپ بەرسۇن، ئەگەر ئۇنىڭ غەيرىدە ياقىتۇرمايدىغان بىر چۈشنى كۆرسە، ئۇ چۈش شەيتاندىن، ئاللاھقا سېغىنىپ ئۇ چۈشنىڭ يامانلىقىدىن پاناھ تىلىسۇن، ئۇنى بىرسىگە سۆزلەپ بەرمىسۇن، شۇنىڭ بىلەن ئۇ چۈشنىڭ زىيىنى بولمايدۇ». [بۇخارى رىۋايىتى 7045-ھەدىس].

بۇنىڭدىن شۇ ئېنىق بولدىكى ئىنساننى خۇرسەن قىلىدىغان ياخشى چۈش ئاللاھدىن، ئىنساننى بىئارام قىلىدىغان يامان چۈش بولسا شەيتاندىن بولۇپ ئاللاھقا سېغىنىپ ئۇ چۈشنىڭ يامانلىقىدىن پاناھ تىلىسۇن.

6- ئەبۇ ھۈرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «سىلەرنىڭ بىرىڭلار ياقىتۇرمايدىغان بىر چۈشنى كۆرسە، ئورنىدىن ئۆرۈلۈپ ئىككى رەكەت ناماز ئوقۇسۇن، ئۇ چۈشنى ھېچ كىشىگە سۆزلىمىسۇن». [مۇسلىم رىۋايىتى 2263-ھەدىس].

7- جابىر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۆزىنىڭ يېنىغا كېلىپ: بېشىم ئۆزۈلگەن، مەن كەينىدىن ئەگىشىپ كېتىۋاتقان ھالەتتە بىر چۈش كۆرۈپتىمەن دېگەن سەھرالىق كىشىنى بۇ چۈشنى سۆزلەشتىن چەكلەپ، ئۇنىڭغا مۇنداق دېگەن: «شەيتاننىڭ چۈشۈڭدە سەن بىلەن ئوينىغان ئىشلىرىنى كىشىلەرگە خەۋەر بەرمىگىن». [مۇسلىم رىۋايىتى 2268-ھەدىس].

بۇ ھەدىسلەردىن چۈشىدە ياقىتۇرمايدىغان ئىشلارنى كۆرگەن كىشىگە ئالاقىدار بولغان مۇھىم ئەدەپلەر خۇلاسەلىنىدۇ. ئۇ ئەدەپلەرنىڭ مۇھىملىرى:

1- ياقىتۇرۇلمايدىغان چۈشنىڭ شەيتاندىن ئىكەنلىكى، بۇنىڭ بىلەن شەيتاننىڭ ئۆزىنى بىئارام قىلىدىغانلىقىنى، بۇنىڭغا پەرۋا قىلماي شەيتاننى مات قىلىش كېرەكلىكىنى بىلىشى كېرەك.

2- ئاللاھقا سېغىنىپ شەيتاننىڭ شەرىدىن پاناھلىق تىلىشى كېرەك.

3- ئاللاھقا سېغىنىپ مۇشۇ چۈشنىڭ شەرىدىن پاناھلىق تىلىشى كېرەك.

4- سول تەرىپىگە ئۈچنى تۈپلىۋېتىش كېرەك. مۇشۇ ئەدەپلەر بايان قىلىنغان ھەدىسلەرنى ئويلىنىپ مۇلاھىزە قىلىپ بېقىش، ھەدىسلەردە: پۇلىسۇن، سۇپلىسۇن ۋە تۈكۈرسۇن دېگەن بۇيرۇقلار كەلدى، بۇنىڭدىن بولغان مەقسەت: ئىنسان تۈكۈركىدىن بولغان ئازراق نەرسە بىلەن سۇپلىسۇن دېمەكتۇر.

5- بۇ چۈشنى ھېچ كىشىگە سۆزلەپ بەرمىسۇن.

6- بېسىپ ياتقان تەرىپىدىن ئوڭ تەرەپ بولسا سول تەرەپكە، سول تەرەپ بولسا ئوڭ تەرەپكە ئۆرۈلۈپ يېتىش.

7- ئورنىدىن تۇرۇپ ئىككى رەكەت ناماز ئادا قىلىش.

ئىنسان مۇشۇ ئەدەپلەرنى لازىم تۇتقاندا، ھەدىستە بايان قىلىنغاندەك ياقىتۇرۇلمايدىغان چۈشنىڭ ھېچ زىيان يەتكۈزەلمەيدىغانلىقى ئۈمىد قىلىنىدۇ.

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.